

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-04-20
Besvaras senast
2017-05-05

Till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:457 Natura 2000 på norra Gotland

Den 31 augusti 2015 meddelade klimat- och miljöminister Åsa Romson att regeringen skulle utlysa 15 nya Natura 2000-områden på norra Gotland, samtidigt som regeringen beslutade att utöka tio befintliga områden. Totalt handlade det om i storleksordningen 10 000 hektar mark – där flera delar var överlappande med det utpekade riksintresseområdet för utvinning av mineral. I detta sammanhang bör nämnas att Natura 2000 omöjliggör utvinning av mineral.

Denna målkonflikt tog regeringen fasta på och aviserade att ett näringslivspaket om 100 miljoner kronor skulle tas fram i samverkan med Region Gotland, av regeringens utsedda kontaktperson Peter Larsson, för att stärka lokala näringslivsinsatser och regional industriell utveckling i cementindustrin.

Detta paket kommenterade statsminister Stefan Löfven med att ”... Vi ser en möjlighet att satsa på kalkindustrin också. Kalkindustrin finns där och ska finnas kvar”. Klimat- och miljöminister Åsa Romson lovade samtidigt att ”För Gotlands räkning så gör vi bedömningen att ytterligare åtgärder som berör större områden inte kommer att behövas för att följa Sveriges förpliktelser enligt EU:s art- och habitatdirektiv”. Ståndpunkter som även andra statsråd upprepat i riksdagens kammare.

Ett område som var uppe för diskussion under år 2015 var File Hajdar – ett område som Länsstyrelsen i Gotlands län föreslagit till Naturvårdsverket att utlysa som Natura 2000, vilket dock återremitterades på grund av bristande underlag. Det gamla förslaget, som omfattade ca 500 hektar, har Länsstyrelsen i Gotlands län omvärderat – och har nu föreslagit till Naturvårdsverket att närmare 2 000 hektar ska utlysas till Natura 2000. Ökningen har skett främst eftersom att man lagt till närliggande områden (runt Kallgate och Forsvidar).

Naturvårdsverket har sedan justerat förslaget något och föreslår till regeringen att utlysa ca 1 500 hektar till Natura 2000 i anslutning till File Hajdar. Detta förslag, som är något mindre än vad Länsstyrelsen i Gotlands län föreslagit, är dock fortfarande mer än dubbelt så stort som det ursprungliga förslaget från år 2015. En betydande ökning av arealen skyddad natur med andra ord.

När nu regeringen ska göra sin prövning och komma med ett beslut bör man vara medveten om att nya Natura 2000-områden på norra Gotland i anslutning

till File Hajdar riskerar att helt stänga möjligheten till utvinning av kalk redan 2021, eftersom de försvårar tillståndsprocessen för täktverksamhet. Det skulle innebära ett hårt slag mot industrin på Gotland och den internationellt viktiga svenska cementtillverkningen.

I detta läge bör regeringen nogsamt studera hur olika befintliga naturskyddsområden i närheten samverkar och påverkar biotoperna. Redan i dag finns exempelvis Natura 2000 på File Hajdar, för att skydda nipsippan – en växt man på senare år kunnat plantera och skapa gynnsamma förhållanden för på annat håll. Kan liknande långsiktiga lösningar hittas för rikkärret vid Bojsvätar så finns möjligheten för regeringen att i ett framtida beslut både tillgodose den viktiga cementindustrin (genom att utesluta Bojsvätar från Natura 2000) och samtidigt öka naturskyddet väsentligt genom att utlysa Hejnum Höllar till Natura 2000 (vilket i Naturvårdsverkets förslag är närmare 1 000 hektar).

Kort sagt finns här ett gyllene tillfälle för regeringen att säkra långsiktiga förutsättningar för en samhällsviktig industri, samtidigt som man tar skyddet av värdefull natur på allvar. Men då krävs att regeringen gör en samlad bedömning där man både tittar på Naturvårdsverkets förslag och har en dialog med de brytande företagen och därutöver tittar på vilka konsekvenser som kan komma i nästa steg vad gäller tillstånd för täktverksamhet.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga miljöminister Karolina Skog:

1. Gör ministern och regeringen en samlad bedömning inför det eventuella utlysandet av nya stora Natura 2000 på norra Gotland, och vilka faktorer ingår i så fall i den bedömningen?
2. Gör ministern och regeringen en konsekvensanalys av vilka långsiktiga konsekvenser nya stora Natura 2000 på norra Gotland kan få för kalkbrytande företag, särskilt vad gäller tillstånd för täktverksamhet?
3. Gör ministern och regeringen en bedömning av hur det befintliga naturskyddet i området fungerat på medellång sikt och vilka lärdomar man kan dra av det?

.....

Jesper Skalberg Karlsson (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors